



КРИМСЬКА

СВІТЛЯЦЯ

Видається у Сімферополі

№ 52 (155) Субота, 30 грудня 1995 р.

Ціна 2000 крб.

Іван НЕХОДА

ПІСНЯ ПРО ЯЛИНКУ

У лісі, ой у темному,
Де ходить хитрий лис,
Росла собі ялинонька
І зайчик з нею ріс.

Ой снігу, снігу білого
Насипала зима!
Прибіг соватись
зайньо.
Ялиноньки — нема.

Ішов тим лісом
Дід Мороз,
Червоний в нього ніс.
Він зайчика-стрибайчика
У торбі нам приніс.

Маленький сирій
зайньо,
Іди, іди до нас!
Дивись, твоя ялинонька
Горить на весь палац.

В НОВИШЬ РОКОМ!



Хай вам щастить!

БУДЬМО!

(Новорічне побажання)

Глянувши на заголовок, не хайтесь відразу за келих. Келих нас не мине. А поки що будемо послідовними. Почнемо здалека. Адже ж ми розстаємося з роком не звичайним, а колієвним. Десять літ тому почався експеримент, що мав надати соціалізму людське обличчя. Таким чином у дев'яносто п'ятому ми закінчили десятиріччю, хоча атестата зрілості не одержали. Бо ж соціалізм не тільки не прирідив людської подобі, але й зовсім зник. Натомість появилось щось таке з невизначеною фізіономією. Незважаючи на шокуючу терапію та інші малоприйнятні процедури, ми все ж живемо, святкуємо, митингуємо, обираємо депутатів, президентів і королів вроди.

Вступаючи в Новий рік, будемо уважними, і тоді нами опанує обережний оптимізм, про який в одному із своїх інтерв'ю говорив наш шанований пан Президент. Хіба ж бо ми лікетували і бажали горреформаторам того, чого собі ніколи не побажали, коли б знали, що вже припинилося падіння життєвого рівня, хіба ж бо так паскудно харчувалися, коли б віділи, що харчова промисловість не тільки припинила спад, але й добилася приросту виробництва. І світлим на колір став би нам навколишній світ, коли б довелися, що такого ж успіху досягла кольорова металурія. Коли б ми були «в курсі делас», то знали б, що й інфляція в четвертому кварталі вп'ятеро поменшала у порівнянні з відповідним періодом минулого року. Виходить, рано нам ще співати Лазаря.

Адже душа народу жива, є сила й воля для того, щоб попривітати з новим роком піднятися з шабля на шабелю. То ж хай в Новому році наш оптимізм посилюється хай посилюється доброту людей і досягнення тієї ж харчової індустрії відчуження не лише статистика. Щоб ми не жили, а жили, перейшли як до не у вищій, то середній клас. А саме цей клас, на думку знавців, робить соціальну погоду, служить підґрунтям для стабілізації економіки і підвищення життєвого рівня. Але ж, коли

й надали наш підприємств сплатуватиме 90 відсотків податків на один карбованець, то він скорш станає люменом, ніж фундатором середнього класу. То ж будемо реалістами. А втім у новорічну ніч не грих віддатися на волю фантазії. Уявімо собі, що в наступному році ми не почували вже ні вибухів, ні пострілів. Вистрілюватимуть лише пляшки шампанського. З настанням вечора не будемо ховатися в своїх квадратних метрах, а вільно гулятимемо найглухішими алеями парків, наслідуючи: «Ніч яка місячна, зоряна, ясняя...». Повсюдно висвітлеть таблиці. В магазинах: «У нас не обважують», в лікарнях: «Приймати хворих зі своїми ліками і препаратами суворо забороняється».

На кабінетних владних нарадах: «В робочий час хабарі не беру».

Гликі владні настільки сплетуться між собою, що утворять віночок дружби і злагоді. Всі фракції парламенту України також об'єднаються в кооператив «Згода» і прийматимуть закони виключно з першого читання. Якщо між кримськими і кийвськими нардепами будуть якісь суперечки, то лише на футбольному полі. Київ і Сімферополь стануть настільки щедрими, що поновачення будуть не дилити, а на свята дарувати їх один одному.

В Новому році кримську компанію занесуть у книгу рекордів Гіннеса як святого рекордсмена по кількості протестів властям. І надали її зватимуть не комуністичною, а протестантською.

Активізуються також українські партії автономії. Українці побудують комплексу бідних родичів. В людних містах Криму можна буде почути українську мову не лише з уст приїжджаних канадських та американських українців.

Та обличчю фантазії і підійдемо до реального новорічного столу. Настала пора наповнити келихи:

- Будьмо!
- З Новим роком!

Володимир ШАХНОК.

ШАНОВНІ КРИМЧАНІ І ГОСТІ КРИМУ!

Складним і суперечливим виявився для України минулий рік. Поряд з великими досягненнями у політичному житті, в процесі становлення молодої незалежної держави залишилися невирішеними економічні проблеми, найбільш насущні питання життя мільйонів людей. В той же час твердий стратегічний курс України на поглиблення реформ дає надію на стабілізацію соціально-економічної обстановки, поліпшення умов життя людей, забезпечення їхніх прав і свобод, досягнення міжнародної злагоди.

Як завжди, напередодні найголовнішого сімейного свята ми покладаємо надії на те, що в наступному році збудуться наші заповітні мрії і бажання. Здійснити їх можливо тільки в атмосфері всенародної участі, взаєморозуміння і витримки.

Поздоровляю кримчан і гостей півострова з Новим роком і Різдвом Христовим. Бажаю усім Вам, Вашим рідним і близьким здоров'я, щастя, добра і оптимізму!

Постійний представник Президента України в Автономній Республіці Крим В. М. ГОРБАТОВ.

ОЛЕКСІЮ НИРКУ — 70

1 січня 1996 року виповнюється 70 років від дня народження педагога, багаторічного керівника капели бандуристів Яттинського педагогічного училища імені Степана Руданського, заслуженого працівника культури України Олександра Федорівича Нирки.

Нарис про життєвий і творчий шлях митця читайте на 3-й сторінці.

На світлинці М. Орлова О. Ф. Нирко під час індивідуальних занять з класу бандури.



АНАТОЛІЙ ФРАНЧУК — НАЙВПЛИВОВІШИЙ...

В опитуванні, проведеному в грудні Кримським незалежним центром політичних досліджень, взяли участь 99 політологів і журналістів, які репрезентують телебачення, радіо, кримські, українські та зарубіжні видання, прес-служби Кабінету міністрів України, ВМС України, ГУ ВМС України в Криму, представництва Президента України в АРК, держадміністрацію Севастополя.

108 респондентам було запропоновано вибрати з 64 прізвищ відомих кримських політиків і громадських діячів десять, які, на їхню думку, найбільше впливали на громадсько-політичне життя в Автономній Республіці Крим у 1995 році. Отримано 99 відповідей, за результатами яких визначилось десять найвпливовіших політиків Криму. Як і за підсумками опитування за перше півріччя, найвпливовішим у 1995 році визнано прем'єр-міністра АРК Анатолія Франчука. За ним — відомі в Криму політики Рефат Чубаров, Володимир Швейшов, Мустафа Джемільев, Євген Супрунок, Леонід Грач, Анушеван Данелян, Аркадій Демиденко, Сергій Цевков і Андрій Сенченко. Слід відзначити, що результати опитування лише віддзеркалюють думку кримських журналістів і політологів. Одне, показово, що журналісти, а це безперечно, дуже інформовані люди, вважають найвпливовішими тих кримських політиків, які різною мірою орієнтовані на Київ.

Володимир ПРИТУЛА.

«ВІДРОДЖЕННЯ», № 3

У третьому номері громадсько-політичного часопису «Відродження», що видається в Саках, дві сторінки віддав святковим публікаціям про Різдво Христове. Тут і «Молитва за Україну», і добірка колядок, і розповідь про те, які страви готуються на святний вечір. Закінчено друкування «Велесової книги» в художньому переказі урядового лама'ятковзавця Борися Яценка. Одне слово, почтати є що, але...

Хоч редакція часопису уклала всі відповідні договори про розповсюдження його по Криму, в кіосках це видання майже не побачили. Нещодавно редактор Олексій Ефименко зробив рейд по деяких сімферопольських кіосках, і з'ясувалося, що в багатьох з них «Відродження» або просто не виставляється у розкладі, або записується в такий кут, щоб не потрапити на очі читачеві. Інше кажучи, і далі практикується приховування українських видань — «Кримської світлиці», «Час-Тайму» та інших.

ЗА ПРАВА ЖУРНАЛІСТІВ

У кийвському Будинку кіно проходила конференція-семинар «Права — журналістам», організована Українською фундацією захисту свободи слова та інформації. На ній були представники засобів масової інформації зі всіх регіонів України. Вступним словом конференцію відкрив голова Фундації Катерина Зеленська.

Протягом трьох днів журналісти ділилися досвідом роботи, розповідали про нелегітні умови, які панують в Україні для незалежної преси. Не маючи ніякої підтримки з боку державних структур, вони самотужки ведуть боротьбу за виживання, за право нести об'єктивну інформацію читачам.

Вагомо і аргументовано прозвучали доповіді директора Інституту трансформації суспільства, доктора філософії Олега Соскіна, доцента Львівського університету Ігоря Лубковича, доцента Українського університету фізкультури і спорту Ади Бан-

дровської, політолога Микола Томенка та інших.

Журналісти Луганської і Донецької областей розповіли про те, в яких умовах доводиться працювати серед розруханого моря антиукраїнських настроїв, що підігриваються північним сусідом та місцевими комуністичними атаками. Не випадково у своїй доповіді Олег Соскін акцентував, що у світлі все гучніше лунає вимога про суд над ідеологією комунізму. Так, саме над ідеологією, а не окремими членами комуністичної партії.

Учасники конференції прийняли звернення до колег-журналістів із закликом агрутуватися у боротьбі за відстоювання своїх прав, застерегти від прийняття закону про пресу, який готується у Законній Раді і спрямований не стільки на захист прав журналістів, скільки на обмеження свободи слова.

Наш кор.

Севастопольські рибалки — біля берегів Антарктики

В кабінеті генерального директора севастопольського державного підприємства «Атлантик» Миколи Майчука висить велика, на всю стіну карта Світового океану. На ній прикріплені стилізовані зображення суден, що перебувають на проміслі. Основний район, де севастопольці ловлять рибу, — це зона Мавританії в Західній Африці. Частина суден борознить океанські води Нової Зеландії, Аргентини, ПАР.

Вперше українські риболовні судна освоїли район Антільських островів — антарктичну частину Атлантики. «Атлантик» має 44 великотонажні рибкоконсервні судна різних типів. Рибкоконсервні добувні траулери, наприклад, оснащені всім необхідним для переробки продукції. На їх борту є заводи для виготовлення рибних консервів, борошна і жиру. Це по суті безвідходне виробництво. А рибоморозильні судна доставляють у порти свіжоморожену рибу.

Микола Майчук говорить стримано, але в кожній його фразі — неприхована гордість за свій колектив, який вже подолав найбільш трудощі і домогався непоганих результатів.

А трудощі було багато. Адже «Атлантик» вважалася раніше підприємством союзного підпорядкування. Ще на початку 60-х років в Комітету бухт було споруджено сучасний порт, з тодішньої НДР надійшли перші великотонажні судна, споруджені з часом зміцніла виробнича база, «Атлантик» стала провідним рибпромисловим підприємством.

Ми поставили свою продукцію в усі регіони СРСР. Але і нам допомагали. Економічні зв'язки були міцні, — каже М. Майчук.

— І перші трудощі виникли у нас після розпаду СРСР? — Не зовсім так. Після проголошення незалежності України борги «Атлантики» становили майже 12 мільйонів доларів. Вони ж не взялися звідкись, а були реальністю. Ми тоді почали боротьбу за те, щоб не втратити традиційні райони промислу. І це нам вдалося. Більше того, крім освоенних, маємо надати нові райони.

Однок торік три рибпромислових судна «Атлантики» були арештовані за несплату боргів іншою фірмою. Всі борги були погашені підприємством до уряду України результату не дали.

Севастопольці хотіли продати одне судно, щоб повернути кошти, але в Києві сказали, що це може стати поганим прецедентом. Зрештою після тривалих переговорів через кілька місяців арештовані судна повернулися.

Ще одна важлива проблема. Керівники «Атлантики» просять Міністерство України вирішити питання з Національним банком про видачу дозволу проводити валютні розрахунки на експлуатаційні витрати через агентуючі фірми в іноземних портах напругу. Робити ж це через НБУ тепер неможливо, бо фірма вимагають передоплати або оплати в момент прибуття судна в інопорт.

Незважаючи на всі труднощі, підприємство успішно виходить з кризи. Якщо в 1991—1993 рр. обсяги виробництва в «Атлантиці» різко знижувалися, то з 1994-го намітилася стабілізація. Обсяг вилучу риби становить 103,8% порівняно з 1993-м, а за 11 місяців 1995-го — більше 130% до відповідного періоду попереднього року. Вилучено 101,5 і 193,5 тис. рибного борошна — на 100,2 і 154,9%.

Підприємство дістало визнання за кордоном. Воно нагороджене міжнародними діамантовою і золотою зірками якості.

Майже п'ять тисяч чоловік працюють на 44 суднах, а всього на підприємстві більше 7 тисяч чоловік. Адже «Атлантик» — це не тільки море. Тут, на березі, рибпромисловий філіал плавуачих заводів, база технічного обслуговування, ремонтно-будівельне управління, дуже потужна система соціально-побуту — дитячі садки, Палац культури рибалок, будинок мікрорайонного відпочинку, гуртожитки, дитяча база відпочинку і база відпочинку рибалок «Смарагд».

Гордістю «Атлантики» стали капітан-директор судна «Іван Голубець» Григорій Дубчак, плавуачого консервного заводу «Марія Поліванова» Вячеслав Гуров, траулера «Анатолій Ханькевич» Петро Кононов, суден «Плиторський» і «Таврида» Петро Долгов і Сергій Семенович.

Це вони, їхні товариші, сприяють успіхам «Атлантики» в цей непростий час. І хоч більшість рибної продукції реалізується у віддалених містах промислу, почав діяти і постійний міст між центральній-східною зоною лова та Севастополем. Ось щоноя прибув транспортний рефрижератор «Молода гвардія», в трюмах якого близько чотирьох тисяч тонн консервів. У районі лова була сейнер «Дніпровський лиман», який завантажився рибною продукцією. За кілька днів до Нового року цей транспорт прибув у Севастополь. Отже, жителям міста буде чим прикрасити святковий стіл.

Анатолій КОСАКОВ.

НАГОРОДА КАТЕРИНИ СЕРЕБРЯНСЬКОЇ

Напередодні Нового року абсолютній чемпіонці світу з художньої гімнастики Катерині Серебрянській із Сімферополя вручено ще одну високу нагороду. Вона удостоєна відзнаки Президента України, який побажав їй успішних виступів на наступних Олімпійських іграх в американському місті Атланті, примножити здобутки українського спорту.

В ТОВАРИСТВІ «УКРАЇНА»

На пленарному засіданні ради Кримського відділення товариства «Україна» про виконану протягом року роботу доповіли заступник голови Василь Савенко. Цікаві пропозиції щодо зміцнення зв'язків між ук-

раїнцями Криму та нашими співвітчизниками в різних краях внесли голова аскримської «Промітні» Петро Гарчев, директор малопо підприємства «Світ» Василь Стефанюк, директор сімферопольської школи

№ 21 Лариса Барзут. З інформацією про підготовку заходів, зв'язаних зі створенням Кримського конгресу української інтелігенції та його осередків у містах і селах, виступив Петро Гармаш.

Економіка: як робити справу?

ЗВИЧАЙНІСЬКЕ... ДИВО

Новорічної ночі прийнято загадувати бажання. У кожного вони свої, та якщо зашестити, усі ми хочемо щастя, злагоди, достатку, благополуччя, радості...

Це про Сергія Васильовича — керівника багатозападового господарства «Члена-кореспондента Укросельхозакадемії національного прогресу... Розпочата ним справа не забувається. Щоденна копінка праця дає свої плоди...

ТОЧКА РОЗУ

РІВЕНЬ ЖИТТЯ — ЗА ВКАЗІВКОЮ ЗГОРИ?

Знайомий учитель, який ніколи не мав стосунків з редакцією районної газети, не давши ні сіло ні впало... Як, кажете, вас запрошують зайти зараз до школи, до будівля...

Українське братство шанувальників Тараса Шевченка — добровільна громадська організація, її першим осередком започатковано 18 квітня 1990 р. у Львові...

У березні 1991 р. відбулися установчі збори у Києві. Зараз осередки братства діють також у Дніпропетровську, Івано-Франківську, Хмельницькому, Львівській областях...

З ІМ'ЯМ КОБЗАРЯ

азербайджанська та інші культурні товариства, а от українців Криму така робота ніби й не стосується. Хоча формально тут все є: «Прогітваст», Товариство української мови...

ВПОРЯДКУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ РЕЛІГІЙНИХ ГРОМАД СЕВАСТОПОЛЯ

У документі також зазначено, що начальником управління Міністерства внутрішніх справ України міста Севастополя є дано вказівку «вжити необхідних заходів для припинення несанкціонованих релігійних церемоній».

Це положення, як підтверджує наш кореспондент, створює найбільше проблем для тих громад міста, яке не мають приміщень для проведення богослужінь...

ЛИСТ ДО РЕДАКЦІЇ

ДО ПИАННЯ ПРО БОРІТЬБУ ЗА НАЦІОНАЛІЗМ

25 листопада «Кримська світлиця» накувала статтю, Захвара Ковалюка «До питання про боротьбу з націоналізмом».

Достяг загадати відомих патріотів, поетів та письменників усіх народів щоб зрозуміти, що то були націоналісти. І як їх можна не любити, якщо вони люблять Націоналізм — це папка любов до Батьківщини...

власного досвіду знаю, що є в тих філіях українські книжки. На установчих зборах говорили про те, що зараз іде їх немотивоване списання для знищення, які таких, що не підлягають відновленню...

Всі українські книги з бібліотеки Сімферополя треба передати в єдиний фонд, знати приміщення і відкрити Українську бібліотеку, яка може стати центром української інформаційно-просвітницького центру в Криму.

Завдань багато. Перешкод у їхньому здійсненні — також. Але впевнені, що з ім'ям Тараса Шевченка, за підтримки широких верств української громадськості Криму, все переборемо.

Зараз у Кримське братство шанувальників Т. Г. Шевченка об'єдналих ентузіастів, дослідників життя і творчості Кобзаря, шанувальників його таланту, вчених, що вносе розширення, розробку запланованих заходів, містках та районах нашого півострова...

У відповідальності посади в Криму, де, як відомо, нас, українців, не завжди приймають до розсуду. Як доглядати, можливість працювати у Львові менше було дозволено через зв'язки деякого з моєї родини з визвольним рухом.

«Я родом з села Озерної на Тернопільщині. З юних літ мене «бавили «гаєманські сили електрики, тому мріяв стати спеціалістом-електриком. Як медальці після закінчення школи я без особливих труднощів вступив в 1956 році на факультет електрифікації Львівського сільськогосподарського інституту, а потім політехнічного інституту в Чарюва великий конкурс. З часом я зрозумів, що навчання енергетиків в сільськогосподарському інституті було не таким рівним, як у політехніці, тому взяв повноповноважити свої знання заочно.

«ДЕ ПРАЦЮВАВ, ТАМ ЗАЛИШАВ ЧАСТИНУ СВОГО СЕРЦЯ»

Цими словами завершив свою розмову з нашим кореспондентом Ярослав Федорович Шпак, який більше десяти років очолював енергетичну службу в Криму, і нині переїхав на нову роботу до Львова. Було цікаво дізнатися про стан енергетики та її перспективи в Криму. На початку зустрічі кореспондент попросив свого співрозмовника розповісти про себе.

розрахунок витрат на електроенергію, як і в інших регіонах України. У Львові менше було дозволено через зв'язки деякого з моєї родини з визвольним рухом.

Енергетика Криму мала свою специфіку: тут почалося будівництво АЕС і першої в країні сонячної електростанції. Як відомо, розпочато будівництво атомної станції внаслідок масових протестів громадськості було припинено. І справді, в таких регіонах, як Крим, створювати АЕС не варто.

Чарюва великий конкурс. З часом я зрозумів, що навчання енергетиків в сільськогосподарському інституті було не таким рівним, як у політехніці, тому взяв повноповноважити свої знання заочно.

Після студії працював у проекційно-інженерному підприємстві «Кристаліт». Згодом перейшов в Червоноградський мережі, де сім років був начальником виробничої служби. Згодом в Івано-Франківській області став головним інженером підприємства «Електромережі». Мабуль, певний фаховий досвід і спричинив до того, що мене покликали до Львова на посаду заступника головного інженера по електрифікації. Там об'єктивні умови роботи дозволили розвинути свої знання з управління ліній електропередач, в паливних шибкарних чобітках тощо.

РОЗМОВУ ЗАПИСАВ РОМАНОВ ЗІСАД

На його, як і на його Петру Кривоного, це який великий на людей, це тіх юродивих дітей! Не можна забувати те, як імпериалізм створива «добре времєна» за рахунок нас, швидко. Те ми тепер і маємо. А чий не буде соромно нашим нащадкам за своїх пращураів? За маємо і друзів. Кримськотатарський народ природно вліється до нашої держави. Кримські татари ведуть активну боротьбу не тільки за свої права, але й за права українців в Криму. Кримські татари в Багатьох мають бути патріотами. Та і вони потребують допомоги. Допомогімо друзям — допоможемо собі. Адже у нас спільний ворог — шовінізм. Люди добрі, не можна (боротом та габьба) в наш час стоїти осторонь байдуним спостережачи. Боїться треба байдуних, бо з їхньої мовчаністю згоди здійснюється значущий. То ж гуртуймося, брати! Тільки гуртом в мирі та злагоді, піднімаючи духовність, можна досягти кращого. А щоб бути гуртом та в мирі, треба любити і знати мову й культуру свого народу, його історію, поважати інші народи. Нас чекає праця душі і розуму. Закликаю читачів бути активними читачами. Треба боротися за гідність нашого народу, треба писати до нашої рідної «Кримської світлиці» і до районних газет, піднімаючи духовець надруковані, всі листи будуть надруковані українцями, підтримуючи себе. Треба працювати все краще, що має наш народ, нашу чисту мову, а не соромитися її. Пропонуємо пропонуємо передплатувати «Кримської світлиці» через рідних та знайомих не тільки в Україні, але й по всій землі. Хоч ідемо маленькою часточкою національної меншини. Не забуваймо цю утворенню імперії і перебуванням в ній. Повернемо не бути, ає зуміти, ми Бахчарським.

Субота, 30 грудня 1995 р.

Українські гетьмани

ЯЦЬКО ОСТРЯНИЦЯ

Очевидно, шляхта гадала, що після смерті Павлука настрашене козацтво втратить...

Е віхи у людському житті, коли настає пора оглянутися на прожиті роки. І ріка минулого раптово оживає...

творним велінням, відступила і зарпалась. І знову музика полонить його. Працюючи на вівбудові...

жає народну душу, національний характер, інструмент, який століттями дарував українцям радість і печаль...

ШЕВЧЕНКО І КРИМ

КОРОТКИЙ СЛОВНИК

Продовження. Початок у № 24—51.

Олешківська Січ — осідок запорозького козацтва в 1711—28 у виділеному кримським ханом Делат-Гірєм II урочищі Олешки...

УЧИТЕЛЬ

ражваної консерваторії ім. М. В. Лисенка з класу доміри. У консерваторії Олексія не покидало відчуття святости, як не покидає вранці...

раїнським інструментом піднято бровово. Оббігав всі клуби, пропонуючи свої послуги як бандуриста на громадських заходах...

будь-який глядач може переконатися, що бандура стала в Криму одним з найпоширеніших інструментів. За його ж ініціативою клас бандури запроваджено у педагогічному училищі (додатковий інструмент)...

Світлана КОЧЕРГА

м. Ялта.

Колектив редакції газети «Кримська світлиця», Кримська республіканська організація Співки публіцистичного відділення товариства «Україна»...

«3 ВОЛИ ВИРОСТАЄ УКРАЇНА»

Цими днями редакція отримала листа із Хмельницького. Надіслала його шанувальниця нашої газети поетеса Олександра Ванжула. Вона пише: «Читаю «Кримську світлицю» з перших її номерів...

Олександра ВАНЖУЛА

ПРО ВОЛЮ

Хлопчик до неба ручата простяг — Здобник зрубав на подвір'ї калнуку. Греська дев'яток. Мов малюнок стіг. Що над шляхами козацькими...

Ваблять їх ведмежі — догві — син. Лиш до грому — щоб не вдав знаменця — Вмлють дослухатися воєн.

СПОКИНІ

Не потрібні знахарства потрібні — Як сказати готова будь-коли. Що мене переживуть спокійні. Багатьох уже переживи.

ЗАПАТІННЯ

Мчить життя між польових заграб. Зав до дні стрілине його начало. Обомлононо багато справ. Та не менше запатінь постола.

ЗАІХАЛИ НА НЕБО

Іхали із Криму на одному возі Дмитро з Іваном. Повен віз солі везли. Вечорло. Іхали повагом, не поспішаючи і, заколисані повільно іздою, задрамили.

Сучасні діалоги

— Микола! Радий, що зустрів. А то вже збирався до тебе йти. — А що таке? — Нїби не знаєш. Новорічний вечір.

ЗАЛІЗНЕ АЛІБІ

(В НОВОРІЧНУ НІЧ)

— Тоді, Миколо, йди спокійно додому підготуйся. — Як це? — Підготуватися? — Ну хоч б візьмеш великий мішок та міцний мотузок.

З народного гумору

ЗАІХАЛИ НА НЕБО

Іхали із Криму на одному возі Дмитро з Іваном. Повен віз солі везли. Вечорло. Іхали повагом, не поспішаючи і, заколисані повільно іздою, задрамили.

НЕ ВГАДАЛА

— Васильку, — говорить Оріся, — чому ти такий замурзаний? Я навіть можу вгадати, що ти сьогодні їв.

БЕЗВИХІДНЕ СТАНОВИЩЕ

— Що з тобою, хлопчику? Чому ти плачеш? — Мати наказала, щоб я не переходив вулицю, доки не продає трамвай... А на цій вулиці немає трамвая...

Іван СОЧМЕЛЬ

= П =

Павличко Дмитро Васильович (нар. 1929) — укр. поет, перекладач і громад. діяч. Лауреат Держ. премії України ім. Т. Г. Шевченка, 1966.

(Далі буде).

Авторі словничковий статей — М. Вишняк, Д. Кононенко, В. Краченко, Г. Рудницький, О. Якуш.

Творчість наших читачів

ПОД НОВИЙ ГОД

Друзья, друзья, Какое тут веселье, Когда еще Ушел из жизни год...

К подземелью... Вот так и Новый К Старому уйдет.

Как иногда Бывает в жизни глупо: Где нужно плакать — Радеемся там. А где смеяться, Только смотрим тупо...

Но вы, я знаю, Вы не те ребята, Что грусть для вас! Она вам нипочем! Поздравите, Как брат родного брата, Держа стакан, Наполненный вином.

А я один В стороне где-то дальней Лишь только тем Наружу свой покой, Что, вспомяне вас, Я в этот час печальным Накрою стол свой Грустною строкой.

Д. СТОКОЛОС, ветеран війни і праці.



Випуск 135-й

ЛАУРЕАТИ СЕЗОНУ-95. Крайніми шашкетистами року Кримська федерація шашок та наша газета назвали майстра Юрія Бобилєва (Алушта), Миколу Владзимирського (Севастополь), Сергія Похвалітова, Костянтина Савченка, Анатолія Федорова (Сімферополь), кандидата у майстри Раїсу Голубову (Джанкой), Галину Міцко, Людмилу Озерову, Тетяну Савченко (Сімферополь), Ігоря Петелкакі (Керч).

ПЕРШИМИ змаганнями в новому році стануть чемпіонати Криму на малій дошці серед юнаків і дівчаток (Сімферополь, 10—14 січня) та серед чоловіків (там же, 20—25 лютого).

З БІЛОРУСІ надіслав свою задачу відомий новопольський проблеміст Петро ШКЛУДОВ. Білі: дамки 4, 35, 43, 44, 46, прості 10, 41; чорні: дамки 13, 19, прості 5, 9, 12, 14, 31, 32. Заставити просто. 41—37 (42 А), 38, 8, 24, 19, 14. А (41), 19, 29, 20, 43—30, 35—40, 50. Фінали: 5, 45.



НОВОРІЧНА ПРИГОДА.



ПАМ'ЯТКИ КРИМУ

МАВЗОЛЕЙ ДЖАНИКЕ-ХАНИМ

Перлиною печерного міста Чуфут-Кале (Кирк-Ора), що поряд з Бахчисарєм, є мавзолей Джанике-ханім. Над входом до усипальниці на мармуровому надгробку було написано: «Це гробниця знаменитого володаря Джанике-ханіма, дочки Тохтамиша хана» (1437).

За легендами, юна вродлива Джанике пожерувала собою задля врятування міста, обложеного ворожим військом. Насправді ж її життя було довшим, але не менш героїчним. Після смерті батька та брата вона близько 1420 року переїхала сюди і, мабуть, стала володаркою Кирк-орського бейлика (області). Вона, підтримала хана Хаджи-Гірея в його боротьбі за незалежність Криму від Золотої Орди. На заглядку про Джанике-ханім за правління Менглі-Гірея було побудовано її усипальницю. Проведене 1940 року розчищення склепу засвідчило, що він не раз зазнавав розору, тому ніяких поховань у ньому дослідники не виявили.

Малюнок Тетяни ДУБИНЯНСЬКОЇ.

НОВОРІЧЧЯ

У сиву давнину Новий рік найчастіше пов'язувався з весною — початком відродження природи. Історія не зберегла вірогідних відомостей про перший календар римлян, однак відомо: в часи легендарного засновника Риму — Ромула, тобто близько середини VIII століття до нашої ери, складався лише з десяти місяців, що налічували 304 дні. Місяці не мали своїх назв і значилися під номерами, наприклад, септембер (сьомий), октобер (восьмий), новембер (дев'ятий), децембер (десятий). Ці назви збереглися до сьогодні, хоча тепер вони не відповідають своєму порядковому числу.

Першим місяцем року тоді був мардіус, названий на честь бога війни Марса; другим — апріліс (від латинського слова «аперіре», що означає «розкривати»), — тоді саме розкривалися бруньки на деревах), третім місяць було присвячено богу Май — матері бога Меркурія, четвертий — богині Юноні — дружині Юпітера. 45 року до нашої ери сенат переіменував п'ятий місяць на честь Юлія Цезаря, а 8 року до нашої ери шостий місяць — на честь імператора Августа.

Наступник Ромула — імператор Нума Помпілій у VIII столітті до нашої ери здійснив реформу календаря, додавши до 304 днів ще 51, що дає змогу утворити додатково два місяці. Один з них назвали январіусом на честь дволікого бога Януса, а другий — фебруаріусом. Цей календар був коротший від сонячного більш як на 10 днів. Тільки 46 року до нашої ери Юлій Цезар доручив групі александрийських астрономів підготувати нову календарну реформу. Відтоді першим місяцем уже вважався не мардіус (березень), а январіус (січень).

У зв'язку з тим, що юліанський календар виявився неточним (до 1582 року різниця становила 10 днів), римський папа Григорій XIII видав декрет, за яким лік днів було пересунуто на 10 днів наперед, і день після четверга 4 жовтня 1582 року слід було вважати п'ятницею 15 жовтня. Цю реформу відразу було прийнято в Італії, Іспанії, Португалії, Польщі, Франції, 1700-го — в Німеччині, Норвегії, Данії, тобто григоріанський календар був прийнятий у католицьких країнах, проте тривалий час не приймався в країнах протестантських.

У Україні рішуче відстоювали старий календар, здебільшого в новому пририванні католиків навзяті тут папізм. Доходило до заворушень. Польський король Стефан Баторій змушений був надати право православним на збереження старого календаря. 1830 року петербурзька Академія наук виступила з пропозицією запровадити в Росії григоріанський календар. Але тодішній міністр народної освіти Лівен поставився до цього негативно, заявивши, що справа ця невчасна, може призвести до небажаних заворушень, що викликає від переїзду календаря великі незнання, майже дріб'язкові, а незручності й ускладнення неминучі і великі. «Завважи князя Лівена цілком справедливий», — накликав резолюцію Микола I.

1899 року комісія при Російському товаристві астрономічному товаристві до якої входив Д. Менделєєв, знову намагалася підготувати введення нового календаря в Росії, але знову без успіху. Календарну реформу було проведено лише на початку 1918 року. Оскільки різниця між цим часом становила 10 днів, декретом прописувалося наступним після 31 січня днем вважати 14 лютого. В Україні у давнину Новий рік відзначали в березні, потім у вересні, коли закінчувалися живні роботи, а з 1700 року — в січні.

Малюнок Г. БЕРЗІНЯ.

З єврейського гумору

Штетот жинок цар Соломон збрав (От бідолага, не лягти, не сісти). Не в тому суть, чим він їх годував, — Питання в тому, чи мав сам що їсти!

В світі цікавого Якщо все волосся, що покриває людську голову, витягнути в одну лінійку, то... на голові нікого не залишиться.

Прийшли жинки до рабина: — Добрий вечір, Ребе. За пародию до звільни, Шавновий, до тебе! З того часу, як в містечку Поселився Лев, Чоловік, як до меду, Тягне всіх до неї, Вони вдома не ночують, Не приносять гроші...

— От, — зрадів тут Ребе, — знаю, Де забув кашош! Юхим ХАЯТ, м. Кам'янець-Подільський.

Корисні поради

Господарі: якщо бутерброд з ковбасою намазати маслом, чи не закирнимо то буде? Для того, щоб штурхатурка в ванній кімнаті не пліснявіла, вийніть її час від часу на повітрі для просушки.

Всі хочете, щоб емальований посуд служив довго? Всі хочуть, та ні в кого не виходить.

(По сторінках журналу «Беседер».)

НЕСПРИЯТЛИВІ ДНІ ГОДИНИ В СІЧНІ 1996 Р.

1, понеділок (20.00 — 22.00); 3, середя (13.00 — 15.00); 5, п'ятниця (14.00 — 15.00); 11, четвер (8.00 — 9.00); 18, четвер (12.00 — 14.00); 25, четвер (8.00 — 10.00); 30, вівторок (20.00 — 22.00).

ПРОГРАММА ТЕЛЕВИДЕННЯ

Table with columns for days of the week (Понеділок, Вівторок, Среда, Четверг, Пятниця, Суббота, Воскресенье) and times, listing various TV programs and channels.